

Hastayı bilgilendirme ve hastanın rızasını alma Total Kalça Protezi Ameliyatı Ref: INFOrm4U OS01	Hasta detayları (Etiketi buraya yapıştırın)
---	--

Kireçlenme (Artrit) nedir?

Kireçlenme bir veya birden fazla eklemden ilerleyen hasara yol açan bir dizi sağlık koşullarıdır.

Operatör doktorunuz total kalça protezi ameliyatı (tümüyle kalça eklem değişimi) tavsiye etmektedir. Ancak, bu ameliyatın yapılıp yapılmamasına siz karar verirsiniz. Bilinçli bir karar verebilmeniz için elinizdeki broşür size ameliyatın riskleri ve yararlarıyla ilgili yeterli bilgiyi verecektir.

Bu belgenin yanıtlamadığı sorularınız varsa bu soruları operatör doktorunuza veya sağlık bakım ekibinden birine yöneltmelisiniz.

Kireçlenme nasıl ortaya çıkar?

En yaygın kireçlenme türü eklemlerde 'osteoartrit' adıyla bilinen ve derece derece ilerleyen aşınma ve yırtılmadır. Bazı nadir durumlarda geçmişteki bir yaralanma sonucu ortaya çıkmakta, ancak nedeni genellikle bilinmemektedir. Diğer bazı kireçlenme türleri ise eklemlerde belirgin olarak görülen iltihaplanma ile bağlantılı olmakta ve uzun sürede ciddi eklem hasarına yol açabilmektedir. İltihaplanma sonucu ortaya çıkan en yaygın kireçlenme türü romatoid artritir.

Artrit sonucunda, eklemlerin normal kıkırdak kaplı yüzeyi aşınmakta ve alttaki kemik hasara uğramaktadır. Bu durum eklemlerde ağrıya ve sertliğe neden olmakta ve normal hareketi etkilemektedir.

Ameliyattan başka alternatif var mı?

Parasetamol gibi basit ağrı kesiciler ve ibuprofen gibi iltihaplanmayı önleyen ağrı kesiciler artrit ağrılarını karşı yardımcı olabilirler. Düzenli, fazla aşırıya kaçmayan egzersizler artritli kalçada sertleşmeyi azaltmaya yardımcı olur.

Etkilenen kalçaya zıt tarafta baston kullanmak veya etkilenen tarafta ayakkabının tabanını hafifçe yükseltmek yürümeyi kolaylaştırabilir.

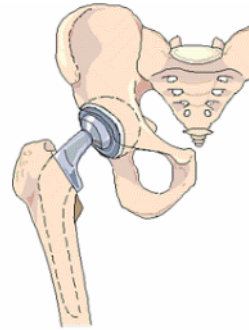
Kalça eklemine yapılan steroid iğneleri bazen ağrı ve sertliği birkaç aylık bir süre için azaltabilmekte, ancak sık sık tekrarlandığı zaman yan etkilere neden olabilmektedir. Artrit ilerledikçe bütün bu önlemlerin etkinliği azalır ve bu durumda kalça protezi ameliyatı bir seçenek olur.

Ameliyat olmamaya karar verirsem ne olur?

Kalçada kireçlenme (artrit) her zaman değilse de çoğunlukla yavaş yavaş kötüleşir. Artrit hayatı tehdit edici bir hastalık olmamakla birlikte, hareketleri oldukça kısıtlayıcı bir durumdur. Artrit belirtileri zaman zaman, özellikle soğuk havada daha kötü olmaktadır.

Ameliyat neleri kapsar?

Total kalça protezi (eklem yenileme) ameliyatı, kalça eklemine hasara uğramış topuz-yuvanın çıkarılmasını ve yerine metal, plastik, seramik veya bunların karışımından yapılmış topuz-yuva takılmasını kapsamaktadır (1. Şemaya bakınız).

Şema 1
Kalça yenileme

	Telif hakkı saklıdır © 2003 EIDO Healthcare Ltd	INFOrm4U (OS01) 1 sayfa (toplam 4 sayfa) Temmuz 2004 sonuna kadar geçerlidir
--	---	--

Çok değişik türlerde kalça protezi bulunmaktadır. Operatör doktorunuz hangi türün sizin özel durumunuza en uygun olduğu hususunda sizinle görüşecektir.

Yeni eklem, kalçanın üzerinde açılan bir cilt kesisinden içeriye sokulur. Kemiğe akrilik tutkal veya yeni eklem üzerinde bulunan ve doğrudan kemiğe yapışan özel bir kaplama kullanarak sabitleştirilir.

Değişik anestezi yöntemleri kullanılabilir. Anestezi uzmanı seçenekleri tartışıp, size en uygun olan anestezi yöntemini tavsiye edecektir.

Ameliyatın başarılı geçmesine yardımcı olmak için ben ne yapabilirim?

• Yaşam tarzı değişiklikleri

Sigara içiyorsanız şimdi artık kesmeye çalışmalısınız. Genel anestezi den birkaç hafta veya daha uzun bir süre önce sigarayı kesmenin komplikasyon çıkma olasılığını azalttığına dair güçlü kanıtlar vardır.

Şişmansanız kilo vermeniz ortaya komplikasyonlar çıkma olasılığını azaltacaktır.

• İlaçlar

Eğer size aksi belirtilmemişse normal ilaçlarınızı almaya devam etmelisiniz.

Eğer **warfarin** adlı ilacı alıyorsanız, ameliyattan önce kesmeniz gerekecektir. Ameliyatı yapacak cerrahın warfarin almakta olduğunuzu bildiğinden emin olmalısınız ve kesmenizle ilgili olarak verilecek tavsiyeyi uygulamalısınız.

Ne gibi risk ve komplikasyonlar ortaya çıkabilir?

Ameliyatınızın tehlikesiz olması için çalışmaktayız. Bu amaçla, komplikasyon riskini azaltmak için ilaç verebiliriz. Ameliyatlara çoğunlukla başarılı geçmekte ve komplikasyonlara az rastlanmaktadır.

Buna rağmen her sürecin riskleri ve komplikasyon olasılıkları vardır. Bunlar arasında bu ameliyatla en yakından ilişkili olanlar aşağıdaki listede belirtilmiştir. Anlamadığınız bir şey varsa doktorunuzla görüşünüz. Risk ve komplikasyonlar üç gruba ayrılır.

1. Anestezi komplikasyonları
2. Herhangi bir ameliyatta görülebilen komplikasyonlar
3. Bu ameliyata özgü komplikasyonlar

1. Anestezi komplikasyonları

Anestezi uzmanı anestezi almanızın risklerini sizinle görüşebilecektir.

2. Herhangi bir ameliyatın genel komplikasyonları

• **Ağrı.** Her operasyonda olur. Ağrının en düşük seviyede olmasına gayret edilir. Ağrı kontrolü için size verilecek ilaçları, tavsiye edildiği gibi hareket edebilmemiz için verilen talimata uygun olarak almanız önemlidir.

• **Kanama.** Ameliyat sırasında veya daha sonra olabilir ve kan naklini gerektirebilir.

• **Çirkin yara izleri.** Kalça protezi ameliyatları iyileştiği zaman ciltte genellikle düzgün bir iz kalır.

• Bacaklarda **kan pıhtılaşması (tromboz)** (risk: 40'da 1). Bazen kan dolaşımıyla akciğere taşınır (embolüs) ve solunumda zorluk yaratır (risk: 250'de 1). Ameliyattan hemen sonra yataktan kalkmanız tavsiye edilir ve kan pıhtılaşması riskini azaltıcı iğne yapılma olasılığı vardır.

• **İdrar yapmada zorluk.** Bir veya iki günlük bir süre için kateter takılmasını gerektirebilir.

3. Bu ameliyata özgü komplikasyonlar

- Kalça çevresindeki **sinirlerde hasar**, ayak veya bacakta uyuşukluk veya ağrıya yol açabilir (risk 100'de 1).
- **Enfeksiyon** birkaç aylık bir süre zarfında kalça protezinin gevşemesine ve bozulmasına neden olabilir. Enfeksiyonu kontrol altına alabilmek için genellikle bir veya daha çok ameliyat gerekir (risk 70'de 1).
- Enfeksiyonsuz **gevşeme**, kalça protezi ameliyatının yeniden yapılmasını gerektirebilir (risk: ameliyattan sonraki ilk beş yıl içinde 40'da 1)
- Kalça protezinin **yerinden kayması**. Sürekli oluyorsa ameliyatın tekrarlanmasını gerektirebilir (risk: ameliyattan sonraki ilk beş yıl içinde 25'te 1)
- Kalça protezinin **aşınması** vücut ağırlığınıza ve ne kadar aktif olduğunuza bağlıdır. Sonuçta aşınmış kalça protezinin yenilenmesi gerekecektir. 20 kalça protezinden 17'si takriben 15 yıl dayanmaktadır.
- **Bacak uzunluğunda farklılık** yüzünden ayakkabı tabanının yükseltilmesi gerekebilir. Operatör doktor bacaklarınızı yeniden aynı uzunluğa getirmeye çalışacaktır, ancak ameliyattan önce çok büyük bir farklılık varsa, bu her zaman mümkün olmayabilir.

Ne kadar çabuk iyileşeceğim?

• Hastanede

Ameliyattan sonra kendinize gelebileceğiniz bir odaya, oradan da koğuşa aktarılacaksınız. Fizik tedaviler genellikle ameliyattan iki gün sonra yürümeye başlamanıza yardımcı olacaklar ve yeni kalçanızın bakımını nasıl yapacağınızı size öğreteceklerdir.

Çoğu hastalar yedi ile on gün arası değişen bir süreden sonra evlerine dönerler. Ancak, doktor biraz daha uzun bir süre kalmanızı tavsiye edebilir.

Hastanede veya evde, herhangi bir hususta kaygınız varsa, konuyu sağlık bakım ekibinden birisiyle görüşünüz. İcinizin rahat olmasına yardımcı olabilirler veya herhangi bir komplikasyon olmuşsa tanı koyup tedavi uygulayabilirler.

• Normal faaliyetlere dönüş

Operatör doktorunuz, fizik tedavi uzmanları ve meşguliyet yöntemiyle tedavi uzmanları (occupational therapists) normal faaliyetlere ne zaman dönebileceğiniz hususunda size tavsiyede bulunacaklardır. Sorun çıkma riskini azaltmak için yeni kalçanızın bakımını size verilen talimatlara uygun olarak yapmanız önemlidir.

Aracınızı acil bir durumda kontrol edebileceğinizden emin oluncaya kadar ve önceden sigorta şirketinize danışmaksızın araç sürmeyiniz.

• Daha sonrası

Çoğu hastalar daha az ağrı ve daha iyi hareket yeteneği ile mükemmel şekilde iyileşirler. Ancak yapay bir kalça hiçbir zaman doğal kalça hissini vermez ve uzun sürede iyi bakım göstermeniz de önemlidir.

Özet

Kalça kireçlenmesi (artrit) yaygın bir sorundur. Ciddi ağrı, sertlik ve hareket zorluğu çeken kişilerde, kalça protezi ameliyatı, yaşam kalitelerinde çarpıcı bir iyileşme fırsatı sunmaktadır.

Ameliyat çok güvenilir ve etkin bir tedavidir. Ancak risk ve komplikasyonlar ortaya çıkabilmektedir. Ameliyat hakkında bilinçli karar vermeniz için bunlar hakkında bilgili olmanız gerekir. Bilgili olmanız erken tanı konulmasına ve tedavi edilmenize de yardımcı olur.

Ek bilgiler

Ek bilgiler aşağıdaki kaynaklardan edinilebilir:

- NHS Direct Tel: 0845 46 47 (telefonla yazılı mesaj: 0845 606 46 47) ve internette: www.nhsdirect.nhs.uk
- Arthritis Research Campaign (Artrit Araştırma Kampanyası) Tel: 0870 850 500 ve internette: www.arc.org.uk
- 'Osteoarthritis – Diseases and Conditions A-Z' (Osteoartrit – A'dan Z'ye Hastalık ve Rahatsızlıklar) internette: www.mayoclinic.com
- American Academy of Orthopaedic Surgeons (Amerikan Ortopedik Cerrahlar Akademisi) internette: www.aaos.org
- www.eidohealthcare.com

Teşekkürler

Yazar: Mr Stephen Milner DM FRCS (Tr. & Orth.)

Resimler: *Lifeart* Surgery © 2001 (Lippincott, Williams and Wilkins), Hannah Ravenscroft RM

Bu belge yalnızca bilgilendirme amaçlı olup, sizinle ilgili sağlık personelinin verdiği tavsiyelerle birlikte veya bu tavsiyelere dayalı olarak okunmalıdır.

Telif hakkı saklıdır © 2003
EIDO Healthcare Ltd

INForm4U (OS01)
4 sayfa (toplam 4 sayfa)
Temmuz 2004 sonuna kadar geçerlidir

